

Sygn. akt III CSK 59/07

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Henryk Pietrkowski

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa K. sp. z o.o.

przeciwko J.G. i M.T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 sierpnia 2007 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 4 kwietnia 2006 r., sygn. akt [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2006 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych J.G. i M.T. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 sierpnia 2005 r., utrzymującego w mocy nakaz zapłaty, którym nakazano, żeby pozwani zapłacili solidarnie powódce – K. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 135.759,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2003 r. oraz kwotę 9.311 zł kosztów procesu.

Wyrok ten wydany został na podstawie ustaleń, według których w dniu 31 lipca 2002 r. zawarta została przez powódkę i T.G. umowa o świadczenie usług, na podstawie której T.G. miał zostać przedstawicielem handlowym powódki. Umowa przewidywała świadczenie przez T.G. na rzecz powódki usług w zakresie rozbudowy i administracji sieci kontrahentów firmy oraz w zakresie spedycji, transportu i usług finansowych. Dla zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powódki w stosunku do T.G., które mogłyby powstać w przyszłości w związku z wykonaniem umowy, T.G. został zobowiązany do wystawienia weksla *in blanco*, poręczanego przez dwie osoby fizyczne. Weksel taki, poręczony przez pozwanych, został wystawiony. W deklaracji wekslowej, podpisanej przez strony umowy i pozwanych, wskazano jako cel wystawienia weksla zabezpieczenie ewentualnych roszczeń powódki wynikających z umowy o świadczenie usług spedycyjno-transportowych. Powódka wypełniła weksel na kwotę 135.759,50 zł, wyrażającą wartość szkody w jej mieniu spowodowanej niewywiązaniem się T.G. z zawartej z nią umowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, pozwani – ojciec i siostra T.G. – znali jego sytuację życiową i wiedzieli, jaki jest zakres umowy łączącej go z powódką. Była to jedyna umowa między tymi stronami. Pozwani mimo, że nie zapoznali się szczegółowo z jej treścią, wiedzieli jakie roszczenia zabezpiecza udzielone przez nich poręczenie wekslowe. Okoliczność, że w deklaracji wekslowej była mowa o „zabezpieczeniu ewentualnych roszczeń wynikających z zawartej umowy o świadczenie usług spedycyjno-transportowych”, nie oznacza, iż poręczenie dotyczyło tylko i wyłącznie tak nazwanej umowy. Nieuzasadniony jest więc zarzut pozwanych, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem.

Podstawą skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku wymienionego na wstępie jest naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 65 k.c. i art. 10 oraz 32 Prawa wekslowego wobec przyjęcia, że powódka wypełniła weksel zgodnie z porozumieniem i że poręczyciele wekslowi odpowiadają także za zobowiązanie wynikające z innej umowy, aniżeli wskazana w deklaracji wekslowej. Skarżący wniesli o zmianę zaskarżonego wyroku, uchylenie nakazu zapłaty wydanego w stosunku do nich i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Powódka wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przy uzupełnieniu weksla *in blanco* i przy dochodzeniu roszczeń z tego weksla przez stronę porozumienia zawartego przy jego wystawieniu obowiązuje i wiąże strony treść tego porozumienia, tzw. deklaracji wekslowej. Jeżeli deklarację tę podpisał także poręczyciel, remitent jest związany jej treścią i może dochodzić od poręczyciela roszczeń z tytułu udzielonego przez niego poręczenia wekslowego tylko w granicach określonych porozumieniem. Jest to pogląd utrwalony w orzecznictwie. Jego wyrazem są powołane w skardze kasacyjnej orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 26 listopada 1997 r., III CRN 269/73 (OSPika 1975, nr 10, poz. 210) i wyrok z dnia 8 maja 1997 r., II CKN 158/97 (OSNC 1997, nr 10, poz. 156). Wyrażają go także inne orzeczenia Sądu Najwyższego, m.in. wyrok z dnia 25 września 1996 r., II CKU 1/96 (Prok. i Pr. 1997, nr 2, str. 32), wyrok z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00 (OSNC 2001, nr 7-8, poz. 117), wyrok z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06 (OSNC 2007, nr 4, poz. 59), wyrok z dnia 29 czerwca 2006 r., IV CSK 53/06 (niepubl.).

W sprawie, w której wniesiona została rozpoznawana skarga kasacyjna, sporna jest treść deklaracji wekslowej podpisanej przez remitenta, wystawcę weksla i poręczycieli w związku z wystawieniem weksla *in blanco*. Sformułowanie tej deklaracji, według którego celem wystawienia weksla było zabezpieczenie ewentualnych roszczeń remitenta w stosunku do wystawcy weksla określa zakres zabezpieczenia wekslowego jako odnoszący się do roszczeń powstałych w związku z wykonaniem umowy o świadczenie usług spedycyjno-transportowych. Oczywiście

nie oznacza to, że w świetle art. 65 § 2 k.c. nie było możliwe ustalenie, że w rzeczywistości zakres zabezpieczenia wekslowego był szerszy. Nie można jednakże nie podzielić zarzutu skargi kasacyjnej, że zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem art. 65 § 2 k.p.c. Należy zgodzić się ze skarżącymi, że ustalenia faktyczne poczynione w sprawie nie stanowią wystarczającej podstawy do przyjęcia, że według porozumienia stron stosunku wekslowego, weksel *in blanco* został wystawiony celem zabezpieczenia roszczeń remitenta w stosunku do wystawcy weksla, nie tylko wynikających z umowy o świadczenie usług spedycyjno-transportowych, ale także wynikających z innego rodzaju umów, do świadczenia których wystawca weksla zobowiązał się względem remitenta umową z dnia 31 lipca 2002 r.

W sytuacji, gdy strony odmiennie rozumieją treść deklaracji wekslowej, miarodajne było ustalenie tej treści na podstawie kryterium obiektywnego, według którego właściwy dla prawa sens umowy ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak jak w istniejących okolicznościach strony umowy sens ten mogły i powinny rozumieć (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 168).

Wobec tego, że porozumienie co do wypełnienia weksla ujęte zostało w formie pisemnej, czyli wyrażone w dokumencie, to dla ustalenia rzeczywistej jego treści powinna być przyjęta przede wszystkim wykładnia tekstu dokumentu. W procesie jego interpretacji podstawowa rola powinna przypaść językowym regułom znaczeniowym. Te zaś przemawiają za interpretacją spornej treści deklaracji wekslowej zaprezentowaną przez pozwanych. Okoliczność, że są oni bliskimi wystawcy weksla, znali jego sytuację życiową i znali zakres łączącej go z powódką umowy z dnia 31 lipca 2002 r., która była jedyną umową między tymi stronami, nie wyklucza możliwości rozumienia zakresu zabezpieczenia wekslowego określonego w deklaracji wekslowej zgodnie z brzmieniem tej deklaracji, zwłaszcza że nie odwołuje się ona ani wprost, ani bezpośrednio do umowy z dnia 31 lipca 2002 r.

Tekst deklaracji wekslowej był projektem dokumentu przygotowanym przez powódkę, który powinien być tak sporządzony, aby jednoznacznie wyrażał wolę osób, które zawierają porozumienie. Przy jego interpretacji powinna

przeważać ochrona osób, które podpisały go w zaufaniu do jego treści, tym bardziej gdy nie jest ona zawarta w formie skomplikowanej formuły słownej, jest jednoznaczna i jasna dla każdego odbiorcy.

Wobec powyższego, uznając skargę kasacyjną za zasadną, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze k.p.c. oraz art. 398²¹ w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.